

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 75/20

Luksemburg, 25 czerwca 2020 r.

Wyrok w sprawie C-36/20 PPU
Ministerio Fiscal

Organy sądowe właściwe do orzekania w przedmiocie wniosku o zatrzymanie nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego mogą przyjąć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i powinny poinformować zainteresowanego o konkretnych sposobach złożenia takiego wniosku

Osoba, która wyraziła wolę ubiegania się o ochronę międzynarodową przed organami właściwymi do przyjmowania takiego wniosku, nie może zostać zatrzymana z powodu braku wystarczającej liczby miejsc w ośrodku opieki humanitarnej

W wyroku Ministerio Fiscal (Organ, który może przyjmować wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej) (C-36/20 PPU), wydanym w dniu 25 czerwca 2020 r. w pilnym trybie prejudycjalnym (PPU), **Trybunał orzekł, że sąd śledczy, do którego zwrócono się o rozstrzygnięcie w kwestii zatrzymania nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego, wchodzi w zakres pojęcia „innych organów” w rozumieniu art. 6 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2013/32¹ (zwanej dalej „dyrektywą o procedurach”), które mogą przyjmować wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, nawet jeżeli na podstawie prawa krajowego nie są właściwe do ich rejestrowania. Z tego tytułu sąd śledczy ma obowiązek poinformowania wnioskodawcy o konkretnych sposobach złożenia takiego wniosku. Trybunał orzekł także, że niemożność znalezienia zakwaterowania w ośrodku przyjęć humanitarnych nie może uzasadniać zatrzymania osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej.**

W dniu 12 grudnia 2019 r. Łódź, na której pokładzie znajdowało się 45 obywateli państw trzecich, w tym VL, będący obywatelem Mali, została przejęta przez hiszpańskie służby ratownictwa morskiego w pobliżu wyspy Gran Canaria (Hiszpania), na którą zostali zabrani wspomniani obywatele. Następnego dnia organ administracji zarządził wydalenie tych obywateli i złożył w Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (sądzie śledczym nr 3 w San Bartolomé de Tirajana, Hiszpania) wniosek o zatrzymanie. Po poinformowaniu go przez sąd o jego prawach VL poinformował o swoim zamiarze ubiegania się o ochronę międzynarodową. Z powodu braku wystarczającej liczby miejsc w ośrodku opieki humanitarnej ten sam sąd zastosował zatrzymanie VL w ośrodku detencyjnym dla cudzoziemców, w którym powinien być rozpoznany jego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Zainteresowany złożył wówczas do tego samego sądu zażalenie na postanowienie o zatrzymaniu, twierdząc, że jest ono niezgodne z dyrektywą o procedurach oraz z dyrektywą 2013/33² („dyrektywą o przyjmowaniu”). Rozpoznając to zażalenie, sąd ten zwrócił się do Trybunału z odesłaniem prejudycjalnym, zmierzającym w szczególności do ustalenia, czy obejmuje go pojęcie „innych organów” w rozumieniu art. 6 ust. 1 akapit drugi dyrektywy o procedurach, a tym samym – czy może on przyjmować wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej. Zwrócił się on również do Trybunału z pytaniem o zgodność z prawem zatrzymanie VL.

W pierwszej kolejności Trybunał uściślił, że wykładnia językowa pojęcia „innych organów mogących [przyjmować wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej]” w rozumieniu tego przepisu, a w szczególności wybór przymiotnika „innych”, świadczy o **woli prawodawcy Unii, by**

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. 2013, L 180, s. 60).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (Dz.U. 2013, L 180, s. 96).

przyjąć szerokie rozumienie organów, które – nie będąc właściwe do rejestrowania takich wniosków – mogą jednak je przyjmować. Wyrażenie to może zatem obejmować zarówno organy administracyjne, jak i sądowe. Stwierdzenie to znajduje potwierdzenie w wykładni systemowej i celowościowej wskazanego przepisu. **Jednym z celów dyrektywy o procedurach jest bowiem zapewnienie skutecznego dostępu do procedury udzielania ochrony międzynarodowej, to jest dostępu możliwie łatwego. Zabronienie organowi sądowemu przyjmowania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej utrudniłoby zaś osiągnięcie tego celu,** w szczególności w odniesieniu do bardzo szybkich procedur, w których wysłuchanie wnioskodawcy przez sąd może być pierwszą sposobnością, by powołać się na prawo do wystąpienia z takim wnioskiem. W konsekwencji Trybunał orzekł, że sąd śledczy, do którego zwrócono się o rozstrzygnięcie w kwestii zatrzymania nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego w celu jego odesłania, należy do „innych organów”, które mogą przyjmować wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W drugiej kolejności Trybunał zajął się obowiązkami, jakie ciążyą na takim sądzie śledczym, gdy występuje w charakterze „innego organu”. Stwierdził on, że z art. 6 ust. 1 akapity drugi i trzeci dyrektywy o procedurach wynika, po pierwsze, że ten **sąd ma obowiązek udzielenia osobom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej informacji o konkretnych sposobach złożenia takiego wniosku. Sąd ten postępuje zatem zgodnie z przepisami tej dyrektywy, gdy występuje z inicjatywą poinformowania obywatela państwa trzeciego o przysługującym mu prawie do ubiegania się o ochronę międzynarodową.** Po drugie, gdy obywatel wyraził wolę wystąpienia z takim wnioskiem przed sądem śledczym, sąd ten powinien przekazać akta organowi właściwemu do celów rejestracji wspomnianego wniosku, by obywatel ten mógł korzystać ze świadczeń materialnych w ramach przyjmowania oraz opieki zdrowotnej, przewidzianych w art. 17 dyrektywy o przyjmowaniu.

W trzeciej kolejności Trybunał zbadał zgodność zatrzymania VL z dyrektywami o procedurach i o przyjmowaniu. Przede wszystkim wskazał on, że z dyrektyw tych wynika, że należy **przyjąć szerokie rozumienie pojęcia „osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej”, co oznacza, że obywatel państwa trzeciego uzyskuje ten status z chwilą wystąpienia z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej.** Trybunał podkreślił ponadto, że **czynność „wystąpienia” z takim wnioskiem nie wymaga żadnej formalności administracyjnej. Zatem fakt wyrażenia przez takiego obywatela woli ubiegania się o ochronę międzynarodową przed „innym organem”, takim jak sąd śledczy, jest wystarczający do przyznania mu statusu osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej.**

W konsekwencji Trybunał wskazał, że od dnia, w którym VL wystąpił z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej, przesłanki jego zatrzymania były regulowane przez art. 26 ust. 1 dyrektywy o procedurach, a także przez art. 8 ust. 1 dyrektywy o przyjmowaniu. Z łącznej lektury tych przepisów wynika, że państwa członkowskie nie mogą zatrzymać danej osoby wyłącznie z tego powodu, że ubiega się ona o ochronę międzynarodową, a przesłanki zatrzymania, jak również gwarancje udzielone zatrzymanym wnioskodawcom, powinny być zgodne z dyrektywą o przyjmowaniu. Tymczasem, ponieważ art. 8 ust. 3 akapit pierwszy tej ostatniej dyrektywy wymienia w sposób wyczerpujący różne powody mogące uzasadniać zatrzymanie i ponieważ niemożność znalezienia zakwaterowania w ośrodku opieki humanitarnej nie odpowiada żadnemu z sześciu powodów zatrzymania wymienionych w tym przepisie, **zatrzymanie VL było w rozpatrywanej sprawie niezgodne z przepisami dyrektywy o przyjmowaniu.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793